

ΩΔΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΝΕΟΣ
ΜΟΥΣΙΚΟΣ
ΕΛΛΗΝΟΜΝΗΜΩΝ

ΤΕΥΧΟΣ 9
(ΜΑΪΟΣ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2021)

ΔΙΠΛΗ ΕΠΕΤΕΙΟΣ
1821
1871

EDITION ORPHEUS
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ

NEΟΣ
ΜΟΥΣΙΚΟΣ
ΕΛΛΗΝΟΜΝΗΜΩΝ

'Οργανο του Κέντρου Ερευνών και Τεκμηρίωσης του Ωδείου Αθηνών
(ΚΕΤΩΑ) και του Εργαστηρίου Ελληνικής Μουσικής
του Ιονίου Πανεπιστημίου

Διεύθυνση: ΧΑΡΗΣ ΞΑΝΘΟΥΓΔΑΚΗΣ
Αρχισυνταξία: ΣΤΕΛΛΑ ΚΟΥΡΜΠΑΝΑ
Συντακτική Ομάδα: ΧΑΡΗΣ ΞΑΝΘΟΥΓΔΑΚΗΣ
ΣΤΕΛΛΑ ΚΟΥΡΜΠΑΝΑ
ΠΑΝΟΣ ΒΛΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ
ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΡΔΑΜΗΣ

Επιμέλεια-σελιδοποίηση-σχεδιασμός: ΣΤΕΛΛΑ ΚΟΥΡΜΠΑΝΑ
Διορθώσεις: ΣΤΕΛΛΑ ΚΟΥΡΜΠΑΝΑ-ΠΑΝΟΣ ΒΛΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ
Επικοινωνία: archives@athensconservatoire.gr, eremus@ionio.gr

---

ΩΔΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ
ΕΡΕΥΝΑ

Τεύχος 9
Μάιος-Αύγουστος 2021

ΔΙΠΛΗ ΕΠΕΤΕΙΟΣ

1821-2021
1871-2021

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Της Σύνταξης	4
<i>Στέλλα Κουρμπανά, «Κτῆμα ιερὸν τῆς Ἀνδριτσαίνης».</i> Η μουσική συλλογή του Κωνσταντίνου Αγαθόφρονα Νικολόπουλου. Μια επετειακή παρουσίαση	5
<i>Αθανάσιος Τρικούπης, Νικόλαος Μεταξάς Τζανής (1824-1907).</i> Μία πρώτη συνοπτική καταγραφή των σωζόμενων μουσικών έργων στο οικογενειακό αρχείο του Κεφαλλήνα μουσουργού	16
<i>Μανάλης Καλομοίρης, Η μουσική στην Ελλάδα.</i> Μετάφραση και σημειώσεις Χάρης Ξανθουδάκης	57
<i>Βαλέριος Ισμαγκίλωφ, Οι Σημειώσεις γιὰ τὴν παιδαγωγία τοῦ πιάνου</i> του Δημητρίου Μαρή	85
<i>Κατερίνα Τσιούκρα, Το ΚΣΥΜΕ στο Ωδείο Αθηνών: μια ιστορία 40</i> και πλέον χρόνων	107
Με αφορμή μιαν εικόνα. Ο Camille Saint-Saëns και η Ελλάδα	110
Επιλεγόμενα	119

ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Hαναφορά της Στέλλας Κουρμπανά στην «μουσική συλλογή» του Κωνσταντίνου Αγαθόφρονα Νικολόπουλου δικαιολογείται διπλά· πρώτον, επειδή ο Νικολόπουλος υπήρξε, μεταξύ άλλων, ο κατεξοχήν βάρδος της Εθνεγερσίας, της οποίας την επέτειο τιμούμε σ' όλη τη διάρκεια της φετινής χρονιάς, και, δεύτερον, επειδή με την επετειακή αυτή ευκαιρία, το ΚΕΤΩΑ ξεκίνησε συνεργασία με το Δημόσια Ιστορική Βιβλιοθήκη της Ανδρίτσαινας που λειτουργεί σήμερα χάρις στη γενναιοδωρία ενός φλογερού πατριώτη και λόγιου, ο οποίος διεκδικεί τον τίτλο του πρώτου μουσουργού του νεοελληνικού κράτους.

Ο πολύτιμος κατάλογος των σωζόμενων συνθέσεων του Κεφαλονίτη Νικόλαου Μεταξά Τζανή, τον οποίο συνέταξε και δημοσιεύει, εδώ, ο Αθανάσιος Τρικούπης, εντάσσεται στο πλαίσιο του εορτασμού της ίδιας επετείου, δεδομένου ότι περιέχει μερικά από τα πρώτα «πατριωτικά» έργα της άμεσης μετεπαναστατικής περιόδου, μεταξύ των οποίων και έναν οπερατικό Μάρκο Μπότσαρη, που προηγείται χρονικά του πολύ γνωστότερου ομότιτλου έργου του Ζακύνθιου Παύλου Καρρέρ.

Η κορυφαίας σημασίας παριστινή διάλεξη του Μανώλη Καλομοίρη στη Σορβόνη το 1924 δημοσιεύεται εδώ για πρώτη φορά μεταφρασμένη στα ελληνικά, με ελάχιστο υποσημειούμενο σχολιασμό: ο μεταφραστής επιφυλάσσεται να δημοσιεύσει σε προσεχές τεύχος του Νέου Μουσικού Ελληνομνήμονος εκτενή μελέτη για το σχετικά αγνοημένο (ιδίως λόγω γλώσσας) καλομοιρικό αυτό κείμενο.

Μιαν άλλη επέτειο τιμά η μελέτη του Βαλέριου Ισμαγκίλωφ για τον γεννημένο στη Ρωσία πιανίστα Δημήτρη Μαρή και τη σημαντική του συμβολή στην παιδαγωγία του πιάνου στον τόπο μας (καθώς φέτος γιορτάζουμε το έτος κοινής ιστορίας Ελλάδας και Ρωσίας), αλλά και η παρουσίαση από την Κατερίνα Τσιούκρα των τεκμηρίων που πιστοποιούν τη σχεδιαζόμενη εγκατάσταση του Κέντρου Σύγχρονης Μουσικής Έρευνας (ΚΣΥΜΕ) – που φέτος εορτάζει τα 35 χρόνια λειτουργίας του και που είχε ιδρυθεί με πρωτοβουλία του Ιάννη Ξενάκη – στην νεόκτιστη, τότε, σημερινή εστία του Ωδείου Αθηνών.

Ο εορτασμός, τέλος, στη Γαλλία της επετείου των 100 χρόνων από τον θάνατο του Camille Saint-Saëns (1835-1921), μας παρότρυνε να κλείσουμε το ανά χείρας με μιαν υπενθύμιση των πολλαπλών δεσμών του σημαντικού αυτού συνθέτη με την Ελλάδα και με το Ωδείο Αθηνών ειδικότερα.

Καλή ανάγνωση.